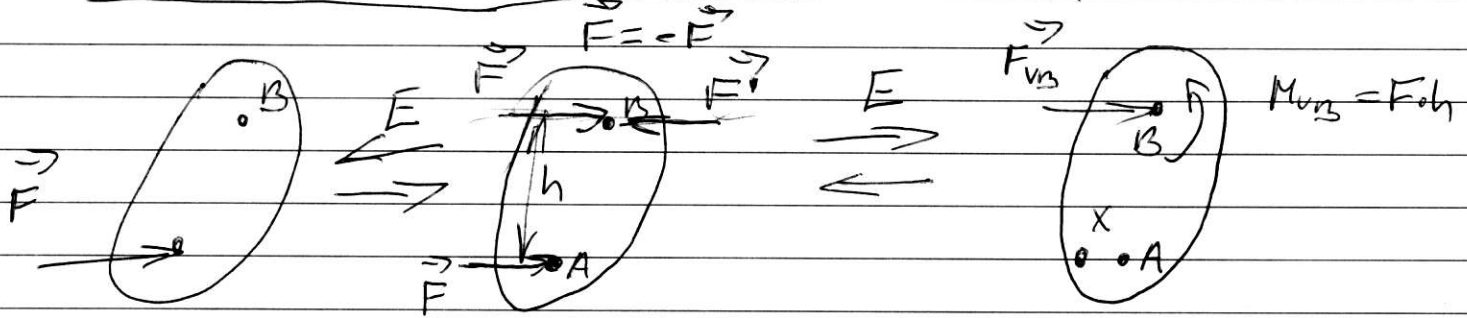

NAHRADA SILOVÉ SOUSTAVY 1 SILOU

- Silové působení můžeme nahradit v libovolném bodě siloukou a momentovou výslednicí. Nyní hledáme takový bod X, ve kterém bude $M_X = 0$. Možná však žádný takový bod (nositelka silové výslednice) se neexistuje!
OSA SILOVÉ SOUSTAVY!

$$\underline{\underline{M_{VX} = -B_X \times \vec{F}_V + M_{VB} = 0 \Rightarrow M_{VB} = B_X \times \vec{F}}}$$

- Nutnou (a postačující) podmínkou pro existenci osy silové soustavy je:

$$\boxed{\begin{matrix} \vec{F}_V \neq \vec{0} \\ I = 0 \end{matrix}} \quad (M_{VB} \text{ musí být } \perp \text{ k } \vec{F}_V)$$

jednotkový vektor osy má stejný \vec{e} jako \vec{F}_V !

invariant: $\underline{\underline{I = M_{VB} \cdot \vec{F}_V}}$
(nezávisí na volbě s.i.)

prolož: $(0; 0; h) \cdot (i; j; 0)$

$I = 0 \dots$ pro podmínkou úlohu splýváno vždy.

Výpočet: $M_{VB} = B_X \times \vec{F}_V = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ x_x - x_b & y_x - y_b & z_x - z_b \\ F_{Vx} & F_{Vy} & F_{Vz} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ x_x & y_x & z_x \\ F_{Vx} & F_{Vy} & F_{Vz} \end{vmatrix} \Rightarrow$

$$\Rightarrow M_{Bx} = F_{Vz} \cdot y_x - F_{Vy} \cdot z_x$$

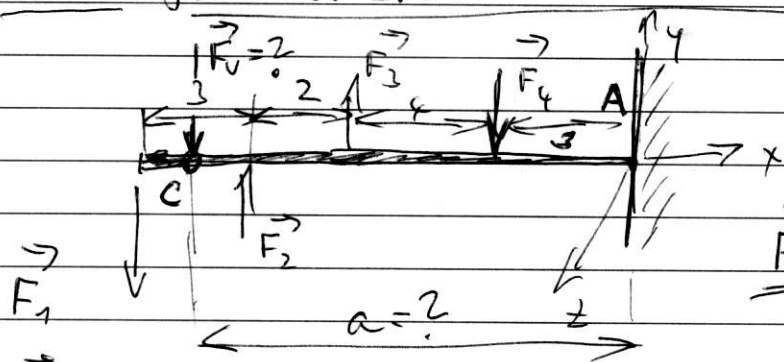
$$M_{By} = -F_{Vz} \cdot x_x + F_{Vx} \cdot z_x$$

$$M_{Bz} = F_{Vy} \cdot x_x - F_{Vx} \cdot y_x$$

$\} \Rightarrow$ rovnice nulové = osa silové soustavy

Př. 1

Nahradte ve smyslu stat. ekvivalence danou sil. soustavu jedinou silou.

$$F_1 = 6\text{N} \quad F_3 = 3\text{N}$$

$$F_2 = 5\text{N} \quad F_4 = 3,5\text{N} = 0\text{N}$$

$$\vec{F}_v = \sum_{i=1}^4 \vec{F}_i = -6\vec{j} + 5\vec{j} + 3\vec{j} - 3,5\vec{j} = -1,5\vec{j}\text{N}$$

$$\vec{M}_{vA} = F_1 \cdot 12\vec{k} - F_2 \cdot 9\vec{k} - F_3 \cdot 7\vec{k} + F_4 \cdot 3\vec{k} = 16,5\vec{k}\text{Nm}$$

$$\vec{F}_v \neq \vec{0}$$

$$\vec{I} = \vec{F}_v \cdot \vec{M}_{vA} = -1,5\vec{j} \cdot 16,5\vec{k} = 0 \quad \left. \vphantom{\vec{I}} \right\} \text{lze nahradit jedinou silou}$$

$$\vec{M}_{vA} = \vec{AC} \times \vec{F}_v = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -a & 0 & 0 \\ 0 & -1,5 & 0 \end{vmatrix} = 1,5a\vec{k}$$

$$\begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -a & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \end{vmatrix} = -2a\vec{k}$$

$$16,5\vec{k} = 1,5 \cdot a \cdot \vec{k}$$

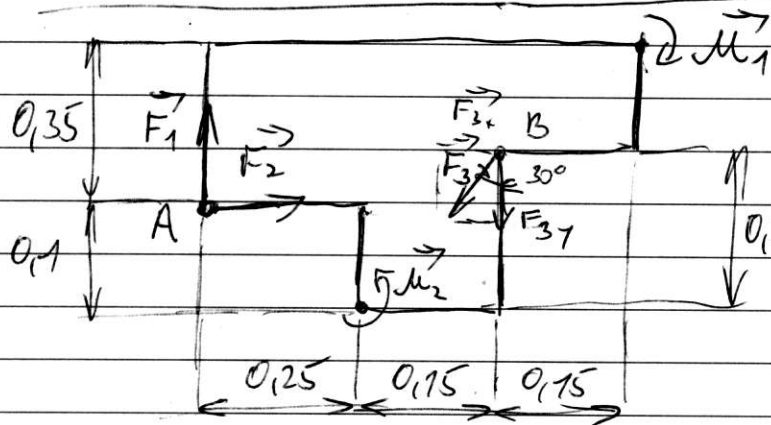
$$a = 11\text{m} \Rightarrow \vec{AC} = (-11, 0, 0)$$

$$6\vec{k} = -2 \cdot a \cdot \vec{k}$$

$$a = 3\text{m} \quad \vec{AC} = (-3, 0, 0)$$

Př. 2

Vztaďte sil. a moment. výslednici k bodu A a nahradte ve smyslu statické ekvivalence danou sil. soustavu JEDINOU SILOU.

$$F_1 = 34,64\text{N}$$

$$F_2 = 20\text{N}$$

$$F_3 = 40\text{N}$$

$$M_1 = 25\text{Nm}$$

$$M_2 = 31\text{Nm}$$

$$F_{3x} = F_3 \cdot \sin 30^\circ = 20\text{N}$$

$$F_{3y} = F_3 \cdot \cos 30^\circ = 34,64\text{N}$$

$$\vec{F}_v = F_1 \vec{i} + F_2 \vec{j} - F_{3y} \vec{j} - F_{3x} \vec{i}$$

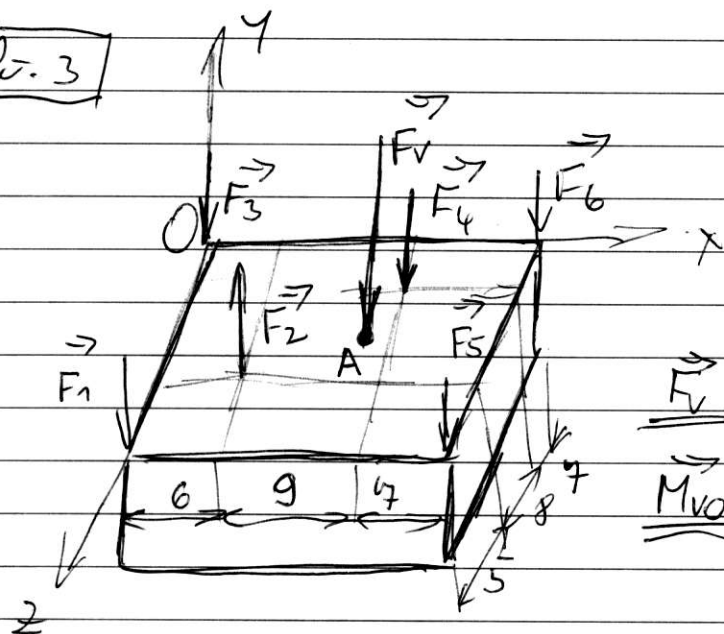
$$= (34,64 - 34,64)\vec{j} + (20 - 20)\vec{i} = \vec{0}$$

$$\vec{M}_{VA} = \vec{M}_1 + \vec{M}_2 + \vec{A} \times \vec{F}_3 = \vec{M}_1 + \vec{M}_2 + 0,25 \cdot F_{3x} \cdot \vec{k} - 0,4 \cdot F_{3y} \cdot \vec{k}$$

$$\vec{M}_{VA} = -25\vec{i} + 31\vec{k} - 34,64 \cdot 0,4 \cdot \vec{k} + 20 \cdot 0,25\vec{k} = \underline{\underline{-2,86\vec{k} \text{ N}\cdot\text{m} = \vec{M}}}$$

$\vec{F}_V = \vec{0}$
 $\vec{M} \neq \vec{0}$ } \Rightarrow Nelze uahredit 1 silou, lze uahredit sil. dvojici!

Př. 3

Uahredte silou působení jediných
 vepre zastavením.

$$F_1 = 6\text{N}; F_2 = 8\text{N}; F_3 = 5\text{N}$$

$$F_4 = 4\text{N}; F_5 = 7\text{N}; F_6 = 9\text{N}$$

$$\vec{F}_V = \sum_{i=1}^6 \vec{F}_i = (-6 + 8 - 5 - 4 - 7 - 9)\vec{j} = \underline{\underline{-23\vec{j} \text{ kN}}}$$

$$\vec{M}_{VO} = F_1 \cdot 20\vec{i} - F_2 \cdot 15\vec{i} + F_2 \cdot 6\vec{k} + F_4 \cdot 7\vec{i} -$$

$$- F_4 \cdot 15\vec{k} + F_5 \cdot 20\vec{i} - F_5 \cdot 22\vec{k} - F_6 \cdot 22\vec{k} =$$

$$= \underline{\underline{(168\vec{i} - 364\vec{k}) \text{ kN}\cdot\text{m}}}$$

1) $\vec{F}_V \neq \vec{0}$

2) $\vec{I} = \vec{F}_V \cdot \vec{M}_V = (0\vec{j} - 23\vec{j}; 0) \cdot (168\vec{i}; 0; -364\vec{k}) = 0 \rightarrow$ lze uahredit 1 silou!

$$\vec{M}_V = \vec{OA} \times \vec{F}_V = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ x_A & y_A & z_A \\ F_{Vx} & F_{Vy} & F_{Vz} \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ x_A & y_A & z_A \\ 0 & -23 & 0 \end{vmatrix} = \underline{\underline{23z_A \vec{i} - 23x_A \vec{k}}}$$

$$168\vec{i} - 364\vec{k} = 23 \cdot z_A \vec{i} - 23 \cdot x_A \vec{k} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 168\vec{i} = 23 \cdot z_A \vec{i}$$

$$-364\vec{k} = -23 x_A \vec{k}$$

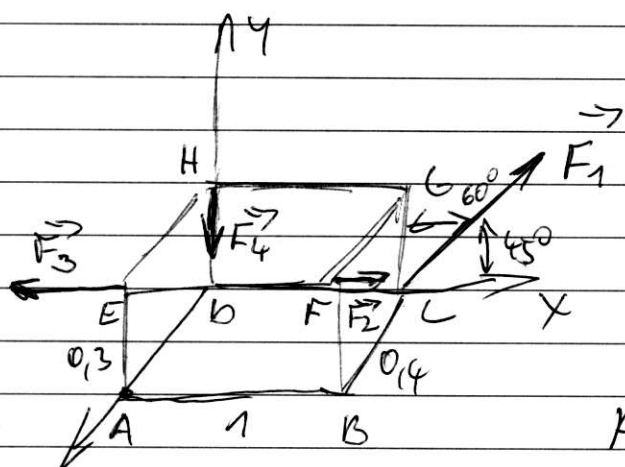
$$\underline{\underline{z_A = \frac{168}{23} = 7,3\text{m}}}$$

$$\underline{\underline{x_A = \frac{364}{23} = 15,8\text{m}}}$$

Př. 4

Na tělese působí soust. sil.

- a) Najděte ve smyslu stat. rovnováhy sílu a momentovou výslednici v b. A
- b) Uveďte momenty zadané sil. soustavy k osám tvořenými hranami kufenn
- c) Najděte 1 sílu

- $F_1 = 1200\text{N}$
- $F_2 = 1250\text{N}$
- $F_3 = 750\text{N}$
- $F_4 = 800\text{N}$
- $0 \leq \eta \leq \frac{\pi}{2}$

$A = [0; 0; 0,4]$

$C = [1; 0; 0]$

$\cos^2 \alpha + \cos^2 \beta + \cos^2 \gamma = 1 \Rightarrow \cos^2 \eta = \frac{1}{2} \Rightarrow \eta = 60^\circ$

a) $F_1 = F_1 \cdot \cos 45^\circ \cdot \vec{i} + F_1 \cdot \cos 60^\circ \cdot \vec{j} + F_1 \cdot \cos \eta \cdot \vec{k} =$
 $= \sqrt{2} \cdot 600 \cdot \vec{i} + 600 \cdot \vec{j} + 600 \vec{k}$

$\vec{F}_v = F_{1x} \cdot \vec{i} + F_2 \cdot \vec{i} - F_3 \cdot \vec{i} - F_4 \cdot \vec{j} + F_{1y} \cdot \vec{j} + F_{1z} \cdot \vec{k} = 1350 \vec{i} - 200 \vec{j} + 600 \vec{k}$

$M_{CA} = \vec{AC} \times \vec{F}_1 + \vec{AB} \times \vec{F}_2 + \vec{AE} \times \vec{F}_3 + \vec{AH} \times \vec{F}_4$

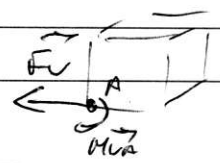
$M_{F_1, A} = \vec{AC} \times \vec{F}_1 = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 1 & 0 & -0,4 \\ \sqrt{2} \cdot 600 & 600 & 600 \end{vmatrix} = -0,4 \cdot \sqrt{2} \cdot 600 \vec{j} + 600 \vec{k} + 0,4 \cdot 600 \vec{i} - 600 \vec{j} =$
 $= -939 \vec{j} + 240 \vec{i} + 600 \vec{k}$

$M_{F_2, A} = -0,3 \cdot 1250 \vec{k} = -375 \vec{k}$

$M_{F_3, A} = 0,3 \cdot 750 \vec{k} = 225 \vec{k}$

$M_{F_4, A} = -0,4 \cdot 800 \vec{i} = -320 \vec{i}$

$M_{CA} = -80 \vec{i} - 939 \vec{j} + 450 \vec{k}$

(4)

b) napr. $\underline{\underline{M_{EH}^{\vec{u}}}} = F_{1x} \cdot 0,3 \cdot \vec{u} + F_{1y} \cdot 1 \cdot \vec{u} = \underline{\underline{1449\vec{u}}}$

\uparrow
O_AEH

$$\underline{\underline{M_{EA}^{\vec{u}}}} = -F_{1x} \cdot 0,4 \cdot \vec{j} - F_{12} \cdot 1 \cdot \vec{j} = \underline{\underline{-939\vec{j}}}$$

$$\underline{\underline{M_{AB}^{\vec{u}}}} = -F_4 \cdot 0,4 \cdot \vec{i} + F_{1y} \cdot 0,4 \cdot \vec{i} = \underline{\underline{-80\vec{i}}}$$

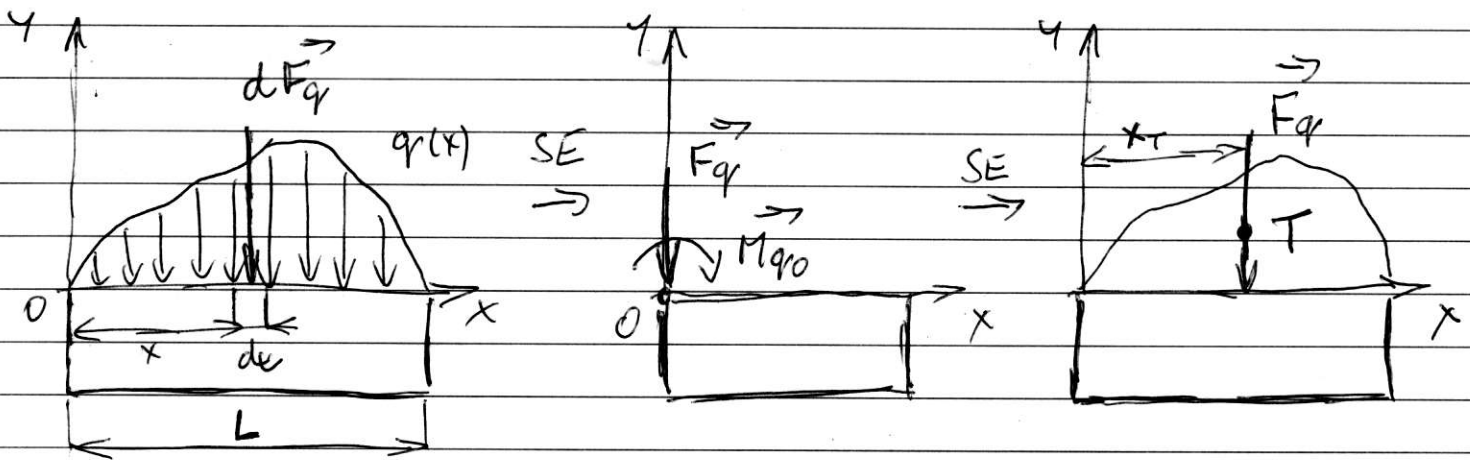
c) $\vec{F}_V \neq \vec{0}$

$$I = \underline{\underline{M_V^{\vec{u}} \cdot \vec{F}_V}} = (-80; -939; 450) \cdot (1350; -200; 600) = 349\,800 \neq 0$$

⇓

Nelze verbodit jedinom silu

Výslednice rozložení sílového působení

$$dF_q = q(x) \cdot dx$$

$$F_q = \int_0^L q(x) dx$$

$$dM_{q0} = x \cdot dF$$

$$dM_{q0} = x \cdot q(x) dx$$

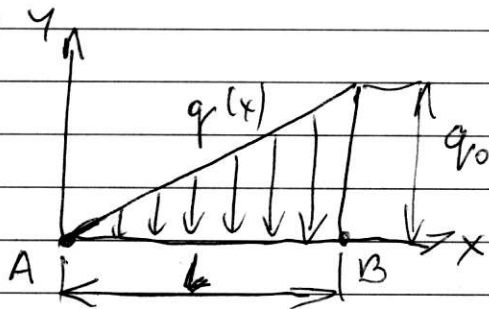
$$M_{q0} = \int_0^L q(x) \cdot x \cdot dx$$

$$M_{q0} = F_q \cdot x_T$$

$$x_T = \frac{\int_0^L q(x) \cdot x \cdot dx}{\int_0^L q(x) dx}$$

Velikost výsled. síly se rovná ploše obrazce a prochází jeho těžištěm

Př. 1

$$L = 20 \text{ cm} ; q_0 = 5 \text{ N/cm}$$

$$q(x) = a_0 + a_1 \cdot x$$

$$x=0: q(0) = a_0 = 0$$

$$x=L: q(L) = a_1 \cdot L = q_0 \Rightarrow a_1 = \frac{q_0}{L}$$

$$q(x) = \frac{q_0}{L} \cdot x = \frac{5}{20} \cdot x = \frac{1}{4} x \text{ [N/cm]}$$

$$F_q = \int_0^L dF = \int_0^L q(x) dx = \int_0^L \frac{1}{4} x dx = \frac{1}{4} \left[\frac{x^2}{2} \right]_0^L = \frac{L^2}{8} = \frac{20^2}{8} = \underline{\underline{50 \text{ N}}}$$

$$\vec{F}_q = -50 \vec{j} \text{ [N]}$$

$$M_{qA} = \int_0^L x dF = \int_0^L q(x) \cdot x dx = \int_0^L \frac{1}{4} x \cdot x dx = \frac{1}{4} \left[\frac{x^3}{3} \right]_0^L = \frac{L^3}{12} = \frac{20^3}{12} = \underline{\underline{\frac{2000}{3} \text{ N}\cdot\text{m}}}$$

$$\vec{M}_{qA} = -\frac{2000}{3} \vec{k} \text{ [N}\cdot\text{m]}$$

$$M_{qA} = F_q \cdot x_T \Rightarrow x_T = \frac{2000}{50} = \frac{40}{3} \text{ cm} = 13,3 \text{ cm} = \underline{\underline{\frac{2}{3} L}} \quad (6)$$